جهان‌نما

بزرگ‌ترین تظاهرات تاریخ هنگ‌کنگ رقم خورد

مقاومت در مقابل استرداد مجرمین به چین

خدیجه علامه‌زاده

صدهاهزار نفر از معترضان روز یک‌شنبه (نوزدهم خردادماه) بـــه خیابان‌های منطقـــه خودمختار هنگ‌کنگ رفتند تا با طرح استرداد مظنونین برای محاکمه به چین، مخالفت کنند.

به گزارش خبرگـــزاری یورونیـــوز، اوایل روز دوشنبه (بیستم خرداد ماه) پس از آنکه تظاهرات مسالمت‌آمیز به این لایحه، به زد و خورد میان پلیس و معترضان منجر شد، پلیس ضد شورش اقدام به محاصره ساختمان مجلس کرد.

ترتیب‌دهندگان این تظاهرات تخمین زده‌اند که بیش از یـــک میلیون نفر در نقـــاط مختلف در جریان این اعتراضات تجمع کرده‌اند که این تعداد بزرگ‌ترین تظاهرات تاریخ بیست‌ساله هنگ‌کنگ را نشـــان می‌دهد. پلیس اما مدعی است که در اوج اعتراضات نزدیک به ۲۴۰ هـــزار نفر در خیابان‌ها بودند. معترضان فریاد می‌زدند: از هنگ‌کنگ دفاع کنید و شعار می‌دادند: نه به اســـترداد چین، نه به قوانین شیطانی. آن‌ها خواستار کناره‌گیری کری لم، مدیر اجرایی کشور هنگ‌کنگ بودند. این جنبش زمانی به خشونت کشیده شد که معترضان به فشار بر خطوط پلیس تلاش کردند راه خود را به ساختمان شورای قانون‌گذاران باز کنند. پلیس این کشور در حالی که مجهز به گاز اشک‌آور بود، با استفاده از گاز فلفل برای متفرق کردن مردم تلاش می‌کرد. یک روزنامه رسمی چینی روز دوشنبه (بیستم خرداد ماه) نوشت که نیروهای خارجی تلاش دارند با ایجاد اعتراضات عمومی به بهانه لایحه استرداد مجرمین در هنگ‌کنگ، هرج و مرج ایجاد کنند. این روزنامه چینی در سرمقاله خود نوشته بود که تصویب این قانون بسیار ضروری بوده‌است.

در ادامه این سرمقاله آمده بود: هر فرد منصفی چنین لایحه‌ای را مشروع، معقول و بخش مستدلی از قانون می‌داند که به تقویت قوانین هنگ‌کنگ و اجرای عدالت کمک می‌کند. معترضان این مسئله را درک نکرده‌اند که جبهه مخالف از آن‌ها به عنوان ابزاری در مانورهای خود برای کسب موفقیت‌های سیاسی با تخریب اعتبار و شهرت دولت خودمختار هنگ‌کنگ استفاده می‌کند؛ با آنکه برخی نیروهای خارجی این فرصت را برای پیشروی استراتژی خود به منظور ضربه زدن به چیـــن با غارت هنگ‌کنگ یافته‌اند. این روزنامـــه البته به هویت این نیروهای خارجی اشاره نکرده‌است.

گروه‌های حقوق بشـــری گفته‌اند که تغییرات پیشنهادی در قانون به چین راه قانونی بردن مردم از هنگ‌کنگ به دادگاه چیـــن را می‌دهد و مردم را در معرض خطر می‌گذارد. ســـوفی ریچاردسون، مدیر چینی دیده‌بان حقوق بشر، روز ششم ژوئن (شانزدهم خرداد ماه) در بیانیه‌ای گفت: تغییرات پیشنهادی برای قانون استرداد، هر فردی را که در هنگ‌کنگ فعالیت‌های مرتبط با سرزمین اصلی انجام می‌دهـــد، در معرض مخاطـــره می‌گذارد. هیچ‌کس از جملـــه فعالان، وکلای حقوق بشـــر، خبرنگاران و فعالان شبکه‌های اجتماعی دیگر ایمن نخواهد بود. دوروتی لو، یکی از معترضان حاضر در تجمعات گفت: من به این تظاهرات پیوستم چرا که می‌خواهم به مبـــارزه برای آزادی کـــه برای همه هنگ‌کنگ واجب است، بازگردیم. کریس کاوک ۳۳ ساله، شهروند هنگ‌کنگ گفت: این روزها ما کار زیادی نمی‌توانیم انجام دهیم. همه در هنگ‌کنگ خواهان یک زندگی مســـالمت‌آمیز طبقه کارگر هستند و این قانون ما را بسیار می‌ترساند. گروه‌های حقوق بشری مدعی هستند که سابقه نظام عدالت چین پر است از بازداشت‌های خودسرانه، شکنجه و تخطی از دادگاه‌هـــای حقوقی منصفانه. مقامات هنگ‌کنگ گفته‌اند که دادگاه‌های هنگ‌کنگ رأی نهایی را در مورد اعطای درخواست استرداد صادر می‌کنند. این مقامات افزودند که مردم با اتهامات انگیزه‌های مذهبی مسترد نمی‌شوند. این طرح پس از آن ارائه شد که یک نوجوان هنگ‌کنگی در جریان تعطیلاتی در تایوان، متهم به قتل دوســـت باردار خود شد. گزارش‌ها حاکی از آن بود که این مرد سال گذشته از تایوان گریخت و به هنگ‌کنگ بازگشت. مقامات تایوانی خواســـتار کمک هنگ‌کنگ برای استرداد این متهم شدند اما مقامات هنگ‌کنگ با این ادعا که هیچ توافق استردادی با تایوان ندارند، از کمک به این کشور امتناع کردند.

واکاوی پیامدهای نشست بحرین در گفت‌وگوی «توسعه ایرانی» با «انیس نقاش»

بایکوت حقیقت با توسل به اعراب

فرشاد گلزاری

هفته‌های اخیر تا بـــه امروز شاهد آن بودیم که حجم کثیری از اخبار در حوزه بین‌الملل به مساله اسرائیل و معامله قرن اختصاص یافته و معماری رســـانه‌ای در این راستا به نفع تل آویو پایه‌گذاری شده اســـت. برخی‌ها این روند را به معامله قـــرن پیوند می‌دهند و عده‌ای دیگر نشســـت بحرین را دلیـــل اساســـی ایـــن مانور روانی - رســـانه‌ای بیان کرده‌اند. داده‌های موجود (اعم از منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای) نشان می‌دهد که رگه‌های ارتباط اعراب و اسرائیل و علنی کردن ایـــن موضوع در چارچوب معامله قـــرن در حال برجسته‌شدن است؛ چراکه بحرین به‌عنوان یکی از کشورهای عربی قرار اســـت میزبان نخست‌وزیر مغلوب اسرائیل باشد.

از ســـوی دیگر فعال شـــدن کانال‌های سیاسی آمریکا برای برگزاری نشست بحرین و همچنین سکوت اعراب در نشست اخیر مکه در مورد فلسطین، گویای این است که ســـناریویی خطرناک در حال طرح‌شدن است. برای روشن‌شدن ابعاد آخرین تحـــولات مربوط به پرونده معامله قرن و نشست بحرین با «انیس نقاش»، تحلیلگر مسائل استراتژیک به گفت‌وگو پرداختیم که به شرح زیر از نظرتان می‌گذرد.

■■■

■ **با توجه به اینکه در آستانه نشست بحرین قرار داریم و علاوه بر هماهنگی‌های سیاســـی، شاهد افزایش هجمه‌های رســـانه‌ای در مورد آن هستیم؛ دورنمای این نشست را چگونه برآورد می‌کنید؟**

برای بررسی این موضوع باید کمی به عقب برگردیم. معتقدم که تمام آنچه در مورد فلسطین و رژیم صهیونیستی در حال رخ دادن اســـت در گذشته و به انواع و اقســـام مختلف اتفاق افتاده بود. ما شاهد قرارداد اسلو بودیم، اما خروجی آن مطلوب نبود و در ادامه بارها شاهد درگیری میان هســـته‌های مقاومت فلسطین با ارتش اســـرائیل بوده‌ایم؛ از این‌رو به وضوح می‌بینیم که این روند از گذشته وجود داشـــته و هم‌اکنون به اشکال مختلف نمایان می‌شود. به یاد دارید که جنگ ۳۳ روزه در لبنان و ۲۲ روزه در سرزمین‌های اشغالی چه فجایع انسانی به وجود آورد، اما در نهایت شاهد شکست اسرائیل بودیم. شکستی که هیچ‌کدام از دولت‌های همسو با تل‌آویو آن را باور نمی‌کردنـــد؛ چراکه موازنه قدرت روی زمین و همچنین تلفات و خسارات آن باور نکردنی بود.

این مسائل را به این دلیل یادآوری کردم که متوجه شوید از گذشته تاکنون بحث درگیرهای سیاسی و نظامی وجود داشته اما مدل و شـــکل آن در بازه‌های زمانی خاص تغییر پیدا کرده اســـت. با این حال آنچه در ایـــن میان خصوصاً از ســـال ۲۰۱۶ تا به امروز بسیار مهم است و اتفاقاً ســـتون فقرات وضعیت فعلی سرزمین‌های اشغالی به حساب می‌آید، ورود «دونالـــد ترامپ» به کاخ سفید است. ما شـــاهد آن بودیم که در اواخر دوره ریاست جمهوری اوباما میان او و نتانیاهو درگیری لفظی و عملی به وجود آمد که اوج آن در سخنرانی بدون هماهنگی او در کنگـــره آمریکا بود که اتفاقاً اوباما هم نســـبت به آن واکنش نشـــان داد. این نزاع سیاسی حتی به شورای امنیت هم کشیده شد و در آن زمان علیه اسرائیل قطعنامه صادر شد. حال، شما وضعیت فعلی را با آن دوران مقایسه کنید.

■ **یعنی معتقد هستید که در زمان اوباما به اسرائیل کمتر توجه می‌شد؟**

خیر، به‌هیچ‌وجه. این تحلیل درست نیست که ما بگوییم جمهوری‌خواهان و دموکرات‌ها در مورد روابط با اسرائیل دارای راهبرد مشـــخص هستند. باید بدانید که هر دو جناح اسرائیل را خط قرمز خـــود می‌دانند و راهبـــرد آنها با یکدیگر یکی اســـت، اما مدل اجرای آن با هم فرق می‌کند. به عبارت دیگر مواجهه با اسرائیل و ارتباط با تل‌آویو از سوی دولت‌های آمریکا یکی است؛ اما میزان چسبندگی آنها در زمان اجرای سیاست‌ها، تا حدودی با هم تفاوت دارد. آنچه برای همه دنیا مشخص شده این است که ترامپ تماماً در اختیار اسرائیل است و به هر نحوی که شده می‌خواهد به دنیا بگوید که هر سناریویی که از نظر آنها غیرقابل اجرا نیست، او عملیاتی می‌کند. نمونه آن را می‌توانید در انتقال سفارت آمریکا به قدس یا معامله قرن مشاهده کنید. ترامپ به دنبال ثبت نام خود در تاریخ به‌عنوان حل‌کننـــده پرونده‌های غیرممکـــن در جهان است، اما تبعات آن را مدنظر نمی‌گیرد. اینکه اسرائیل به دنبال سیطره کامل بر سرزمین‌های اشغالی باشد و مقاومت فلسطین هم ساکت بنشیند و فقط نگاه کند، موضوعی غیرقابل‌باور است! امروز با تمام سختی‌هایی که بر مردم فلسطین وارد شـــده آنها روحیه خوبی دارند و روز بـــه روز به این نتیجه می‌رســـند که باید در برابر اسرائیل و طرح‌های هم‌پیمانـــان منطقه‌ای آن بایســـتند. نمونه این موضوع را باید در نشست بحرین که پرســـش ابتدایی شما بود مشاهده کرد. تمام گروه‌های مقاومت فلسطین اعلام کردند که در این نشســـت حضور نخواهند داشت و تعداد زیادی از تجار عرب و فلسطینی هم در این نشست شرکت نخواهند کرد.

پرونده معادله قرن را باید خروجی سیاست دولت ترامپ و نزدیک بودن او به نتانیاهو بدانیم، چراکه در زمان روسای جمهوری قبلی ایالات متحده هم این موضوع مطرح شده بود اما هیچ‌کدام از آنها به دلیل تبعات منفی و هزینه‌های سیاسی و امنیتی دست به این ریسک بزرگ نزدند

■ **آنگونه که رسانه‌های آمریکا اعلام کرده‌اند قرار اســـت جرد کوشنر (داماد و مشـــاور دونالد ترامپ) شخصاً در نشست بحرین حضور داشته باشد و در امتداد آن نمایندگان و حتی وزرای بسیاری از کشـــورهای عربی هم در منامه حضور خواهند داشت. این سطح از همگرایی میان اعراب و آمریکا را چگونه باید تحلیل کرد؟**

ورود کوشـــنر به پرونـــده معامله قرن جـــای تعجب نـــدارد؛ او خودش یهودی‌الاصل و به آرمان‌های اسرائیل پایبند است و ترامپ شخصاً او را مامور پیگیری این پرونده کرده اســـت. اصل ماجرا این اســـت که نشست بحرین، به‌عنوان ورودی و آغاز معامله قرن برگزار می‌شود. اعراب، اسرائیل، آمریکا و برخی از متحدان اروپایی رژیم صهیونیستی بر این باورند که مشکل ملت فلسطین اقتصادی اســـت و با حـــل و فصل این مشکل می‌توان به راحتی معامله قرن را عملیاتی کرد. از این منظر نشســـت بحرین را باید یک خیانـــت و وارونه جلوه دادن مشکلات مردم فلسطین و سرپوش گذاشتن بر جنایات و سیاست اســـرائیل دانســـت. طبیعی است که کوشنر هم نقش خود را در این زمینه ایفامی کند و آمدن او به بحرین یک مانور سیاسی و رسانه‌ای تلقی می‌شود. در این مورد باید توجه کنیم که نشست بحرین به نوعی حاصل پیوند اعراب و اسرائیل به یکدیگر است، اما این موضوع کاملاً به صورت پنهان هماهنگ شده بود و حالا دو طرف در حال آشکارسازی آن هستند که موضوع تازه‌ای به شمار نمی‌آید.

■ **نظرتـــان در مـــورد سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی که قرار است در قالب نشست بحرین انجام شود، چیست؟**

پیش‌تـــر ماهیـــت نشســـت بحرین را تشـــریح کردم، اما در مورد ســـرمایه‌گذاری‌ها باید بگویم که این مساله یک سناریوی فریب به حساب می‌آید. اعراب، اسرائیل و آمریکا درصدد آن هستند تا به فلسطینی‌ها بگویند در ازای دریافت پـــول، از حقوق اساســـی خود بگذرید و عقب‌نشینی کنید. سوال ما این اســـت که آیا شما می‌توانید هویت و خاک خود را نادیده بگیرید؟ طبیعتاً پاســـخ منفی است.

نشست بحرین و حضور داماد ترامپ در آن به همراه نتانیاهو در درجه اول ماور سیاسی و رسانه‌ای به حساب می‌آید که بدون شک نتانیاهو سعی می‌کند در این نشست تا جایی که می‌تواند برای خود آبروی سیاسی کسب کند تا بتواند در انتخابات آینده حیات سیاسی‌اش را تثبیت کند

■ **طی روزهای اخیر بنیامین نتانیاهو نتوانست اقدام به تشکیل کابینه کند و در نهایت قرار بر این شد تا در شـــهریورماه انتخابات مجدد برگزار شود. او تا چه حد برای پیروزی و تشکیل کابینه نیاز به مانور بر پرونده معامله قرن دارد؟**

-برای پاسخ به این پرسش باید فضای داخلی اسرائیل را مورد بررسی قرار داد. در جامعه اســـرائیل طیف حریدی‌ها (یهودیان ارتدکس) فقط درس مذهبی می‌خوانند و پـــول می‌گیرند، اما هیچ خدمتی به رژیم صهیونیستی نمی‌کنند و این موضوع موجب ایجاد شکاف شده اســـت. در مقابل طیف دیگر در ارتش هستند و در مقابله با مقاومت فلسطین تلفات می‌دهند و این مســـائل موجب شکاف در جامعه اسرائیل شده‌است که بخشی از آن دلیل قطعی برای شکست نتانیاهو به حســـاب می‌آید. در امتداد آن شکاف امنیتی و نظامی از یک سو و شکاف میان مردم و حاکمیت از سوی دیگر، اســـرائیل را با مشکلات داخلی روبرو کرده‌است.

از این منظـــر نتانیاهو می‌داند که تجمیع ایـــن مولفه‌هـــا به‌هیچ‌وجه برای او مصونیت نمـــی‌آورد و حتی ممکن اســـت در آســـتانه انتخابات مجدد پرونده‌هـــای قضایی او مجدد مفتوح شـــود که بدون تردید آینده سیاسی او زیر ذره‌بین می‌رود. آمارها نشـــان می‌دهد که نظرسنجی‌ها به نفع نتانیاهو نیســـت و او فریب مردم را در دســـتور کار قرار خواهـــد داد تا بتواند از بن‌بست سیاسی خارج شود. بنابراین نتانیاهو ســـعی می‌کند در گام‌های بعدی اولاً بر غزه چیره شود و ثانیا به هر ترتیبی که شده با کسب موفقیت نســـبی در نشست بحرین؛ افکار عمومی را به نفـــع خود هدایت و جذب کند. برخـــی اعتقاد دارند که او در این فاصله از اهـــرم معامله قرن هم اســـتفاده خواهد کرد، اما جالب اینجاســـت که روزنامه‌های اسرائیل هم این طرح را غیرقابل اجرا می‌دانند.

گزارش

سنای آمریکا درصدد توقف فرمان ترامپ

فروش تسلیحات به عربستان توجیه ندارد

سیدمحمد میرزامحمدزاده

یک گروه فراحزبی متشـــکل از نمایندگان مجلس سنا روز دوشـــنبه (بیستم خرداد ماه) جلب آرا برای مقاومت در مقابل روابط امنیتی آمریکا - ســـعودی شـــامل توافق فروش ۸،۱ میلیارد دلار تسلیحات به این کشور را آغاز کرد.

به گزارش سی‌ان‌ان، کریس مورفی، سناتور دموکرات ایالت کانکتیکت و تاد یانگ، سناتور جمهوری‌خواه ایالت ایندیانا روز دوشنبه لایحه شفافی را ارائه کردند که به رأی گذاشته شود تا روابط با عربستان ســـعودی را براساس سوابق حقوق بشری این کشور ارزیابی کنند.

این اقدام پس از آن انجام شـــد که گروهی از ســـناتورهای فراحزبی شامل مورفی و یانگ مصوبه‌ای برای رد ۲۲ قرارداد فروش تسلیحات به عربســـتان ســـعودی به مبلغ مجموع ۸،۱ میلیارد دلار را ارائه کردند. دولت ترامپ با اعلام وضعیف فوق‌العاده این اقدام کنگره را وتو کرد تا فروش تسلیحات را تسریع بخشد و دلیل اعلام وضعیت فوق‌العاده را مقابله با نفوذ مخرب ایران در خاورمیانه اعلام کرد.

بر اســـاس اخبار منتشر شـــده، لایحه روز دوشـــنبه بر اساس بخشـــی از قانون همکاری خارجی تهیه شده که به کنگره اجازه می‌دهد اطلاعات حقوق بشری در مورد کشورها را ظرف ۳۰ روز دریافت کند.

بر اســـاس این اطلاعات، کنگـــره می‌تواند کمـــک امنیتی را محـــدود کند یا بـــه تعلیق درآورد که این اقدام شـــامل فروش تسلیحات نیز می‌شود.

پس از معرفی این لایحه از ســـوی مورفی و یانگ، کمیته روابط خارجه ســـنای آمریکا ۱۰ روز فرصت دارد که این اطلاعات درخواســـت شـــده را لحاظ کند، در غیر این صورت این دو نماینده می‌توانند با رأی‌گیری صحن مجلس سنا این تصمیم را از کمیته خارج کنند.

مورفی در بیانیه‌ای گفت: کنگره باید نحوه تعامل ما با ســـلطنت ســـعودی را تغییر دهد. فرآیندی که ما آغازگر آن بودیم به کنگره اجازه می‌دهد بر تمامیت روابط امنیتی ما با عربستان ســـعودی احاطه پیدا کند و صرفـــاً به فروش تسلیحات محدود نشود و با این کار نقش کنگره در تبیین سیاست‌های خارجی بازیابی می‌شود.

یانگ افزود: فروش تسلیحات به عربستان ســـعودی نیازمند نظارت کنگره اســـت. این لایحه فراحزبی به سادگی از وزیر امور خارجه می‌خواهد کـــه توضیحاتی در مورد ســـوالات اساســـی قبل از پیش رفتن با سعودی‌ها، ارائه دهد.

یکی از اعضای دموکرات این لایحه را تلاشی دیگر برای نماینـــدگان خواند تا بتواند دولت را متوجه سوابق سوءاستفاده حقوق بشر سعودی کند. وی افزود این لایحه می‌تواند علاوه بر ۲۲ قرارداد فروش تسلیحات کنونی به جلوگیری از کمک‌های امنیتی و قراردادهای آتی فروش تسلیحات منجر شود.

این عضو ســـنا پیش‌بینی کـــرد که لایحه مورد نظر بتواند حمایت بالای اعضای دموکرات و جمهوری‌خـــواه را جلب کنـــد، چراکه راهی خلاقانه برای تبیین نقش کنگره در سیاســـت خارجه است.

رشـــد اخیر نظامی عربســـتان سعودی که بخشـــی به دلیل حمایت چین بوده اســـت، نگرانی‌هایی را برانگیخته است. دولت آمریکا اطلاعاتی مبنـــی بر اینکه چین به عربســـتان ســـعودی برای توســـعه برنامه موشـــک‌های بالستیک کمک کرده، به دست آورده است.

سه منبع مستقیم در ارتباط با این موضوع، اطلاعات به دســـت آمده را تأییـــد کردند. این توسعه عربستان چندین دهه تلاش آمریکا برای محدود ساختن ترویج موشکی در خاورمیانه را زیر سوال برده است.